

bartosz

Tester.
Verderkijker.
Groeiplatform.

AI in het testvak

VAN EXPERIMENTEREN NAAR VOLWASSEN TOEPASSEN

Hoe AI een vaste plek krijgt in de werkweek, het vak van de tester verandert en vraagt om bewust gebruik en menselijke controle.

HALFJAARLIJKS ONDERZOEK BARTOSZ

Introductie.

Iedere zes maanden brengt Bartosz in kaart hoe consultants AI gebruiken in hun dagelijkse testwerk. Zo volgen we niet alleen óf AI wordt gebruikt, maar vooral hoe dat gebruik zich ontwikkelt: welke hulpmiddelen consultants inzetten, voor welke werkzaamheden en onder welke voorwaarden.

De nieuwste meting laat zien dat AI een steeds vanzelfsprekender onderdeel van het testwerk wordt. Consultants zetten AI breder en intensiever in en maken bewustere keuzes over waar en hoe ze het toepassen.

Ook bij onze klanten zien we een duidelijke ontwikkeling. Waar er bij de vorige meting nog klanten waren die nauwelijks of helemaal niet met AI bezig waren, zien we nu dat AI bij iedere klant op de agenda staat. De manier waarop en de mate waarin verschilt per organisatie, maar overal wordt onderzocht hoe AI praktisch kan worden ingezet. Tegelijkertijd krijgen we steeds vaker de vraag om mee te denken over waar AI binnen het testwerk van toegevoegde waarde kan zijn.

AI krijgt meer plek in de werkweek.

AI werd onder onze consultants al breed gebruikt. In de nieuwste meting zien we nog een verdere toename in het gebruik, maar de belangrijkste ontwikkeling zit vooral in de rol die AI in het dagelijkse werk inneemt. Consultants besteden er vaker meerdere uren per week aan en zetten AI in bij een breder scala aan werkzaamheden. Daarmee raakt AI steeds sterker verweven met de dagelijkse testpraktijk.

AI verschuift van een incidenteel hulpmiddel naar een praktische werkwijze die consultants bewust inzetten wanneer de taak, de beschikbare informatie en de klantomgeving dat toelaten.

Minimaal 3 uur per week

Minder dan 1 uur of geen AI

○ februari ● juli

Het gebruik verschuift naar meer uren per week.

Van één chatbot naar een AI-toolbox.

Onze consultants beperken zich niet tot één model of hulpmiddel. Welke modellen zij kunnen gebruiken, wordt voor een belangrijk deel bepaald door wat binnen de klantomgeving beschikbaar en toegestaan is. Binnen die kaders combineren consultants verschillende oplossingen, afhankelijk van de taak en het doel.

Naast de bekende frontiermodellen zien we ook dat lokaal draaiende modellen, bijvoorbeeld via LM Studio of Ollama, een plek krijgen in de AI-toolbox. Dat biedt aanvullende mogelijkheden, bijvoorbeeld wanneer gegevens niet naar een externe omgeving mogen worden gestuurd of wanneer meer controle over de toepassing gewenst is. De keuze begint daarmee niet bij een merk of model, maar bij de vraag welke oplossing past bij het doel, de beschikbare gegevens en de context van de klant. Daarbij worden snelheid, kwaliteit, privacy, kosten en praktische inzetbaarheid tegen elkaar afgewogen.

AI levert merkbare tijdwinst op.

De inzet van AI vertaalt zich voor veel consultants ook in concrete tijdwinst. In de julimeting geeft 60 procent aan wekelijks tijd te besparen. Vier op de tien consultants schatten die besparing op minimaal twee uur per week; een kleinere groep komt uit op vijf uur of meer.

Het gaat hierbij om een inschatting van consultants en niet om objectief gemeten productiviteitswinst. Toch laat de uitkomst zien dat AI in de dagelijkse praktijk merkbaar tijd kan vrijmaken. Die ruimte kan vervolgens worden benut voor verdieping, controle en werkzaamheden waarbij menselijk oordeel een belangrijke rol blijft spelen.

60% bespaart wekelijks tijd met AI

Minimaal 2 uur - 40%

Tot 2 uur - 20%

Geen - 22%

Weet ik niet - 18%

Geschatte wekelijkse tijdwinst door AI in de juli-meting.

AI door de hele testcyclus.

AI ondersteunt inmiddels werkzaamheden in de hele testcyclus. Consultants gebruiken het onder meer bij het analyseren van requirements, het opstellen en aanscherpen van testgevallen, het genereren van testdata, het schrijven van scripts en het ondersteunen van testautomatisering.

De meerwaarde zit daarbij niet in één specifieke toepassing, maar juist in de ondersteuning op verschillende momenten in het testproces. AI helpt bijvoorbeeld om sneller tot een eerste uitwerking te komen, alternatieven te verkennen en patronen of mogelijke aandachtspunten te herkennen.

De tester houdt daarbij de regie. Die beoordeelt wat bruikbaar is, welke uitkomsten verdere controle nodig hebben en waar aanpassing nodig is voordat het resultaat in de praktijk kan worden toegepast.

Aandeel consultants dat AI in juli voor deze werkzaamheden gebruikt. Meerdere antwoorden waren mogelijk.

Professioneel AI gebruik betekent bewust kiezen.

Onze consultants maken bij iedere toepassing een bewuste afweging. Privacy, klantafspraken, informatiebeveiliging en de kwaliteit van de uitvoer bepalen of en hoe AI verantwoord kan worden ingezet. Dat is een vanzelfsprekend onderdeel van professioneel testwerk.

Verantwoord gebruik betekent dat een consultant weet welke informatie binnen een omgeving mag worden gebruikt, welke hulpmiddelen zijn toegestaan en welke controles nodig zijn op de uitkomsten. Soms levert AI duidelijke meerwaarde op. In andere situaties is de bewuste keuze om AI niet in te zetten juist de juiste.

Van leren naar doen.

Uit onze meting blijkt dat de behoefte van consultants is verschoven van leren naar doen. De basiskennis over AI is inmiddels breder aanwezig en de behoefte ligt nu vooral bij het uitbreiden van praktische ervaring: zelf experimenteren, toepassingen uitproberen en ontdekken wat binnen het dagelijkse testwerk daadwerkelijk werkt.

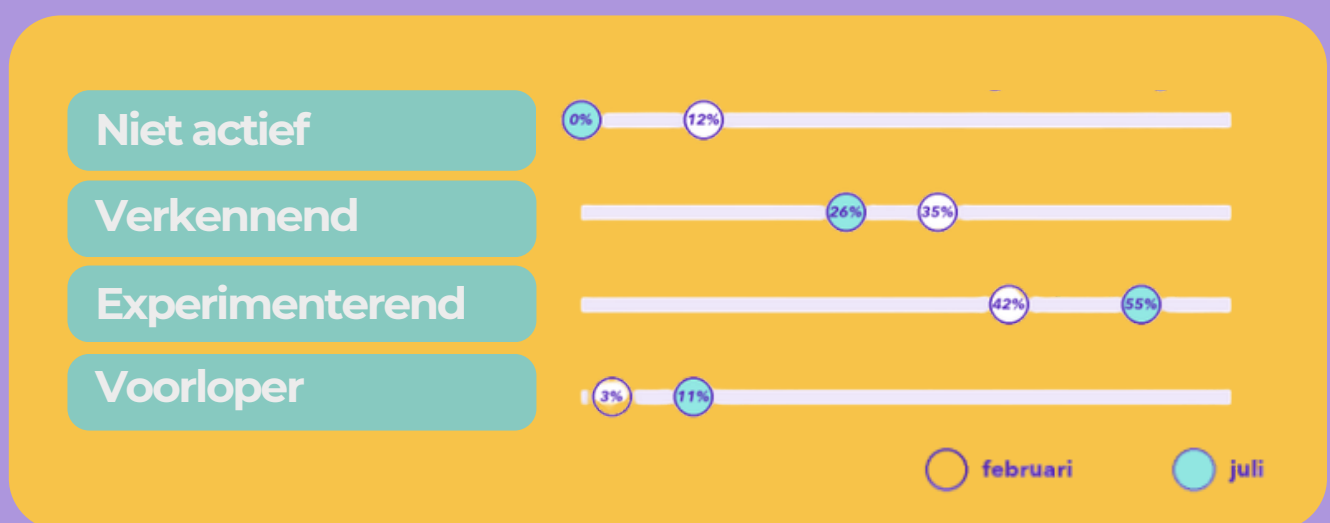
De Bartosz AI Training Track die iedere consultant binnen Bartosz doorloopt sluit aan op die ontwikkeling. De track legt een basis met AI-geletterdheid en verdiepend prompt engineering en richt zich daarnaast op het werken met AI-agents binnen het testen. De focus verschuift nu naar het actief toepassen van deze kennis in de praktijk: ermee werken, experimenteren en ervaren waar AI daadwerkelijk waarde toevoegt binnen het testvak.

Om dat mogelijk te maken, geven we consultants meer ruimte om ervaring op te doen met verschillende modellen en werkwijzen, waaronder lokale modellen. De eerste investeringen hiervoor zijn inmiddels gedaan, zodat consultants verder kunnen experimenteren met de inzet van lokale modellen binnen het testwerk. Door zelf te werken met deze toepassingen, resultaten kritisch te beoordelen en ervaringen met elkaar te delen, kan de opgedane kennis zich verder ontwikkelen tot praktische ervaring.

Ook klanten bewegen van verkennen naar toepassen.

Ook bij klanten zien we een duidelijke ontwikkeling. Waar er in februari nog meerdere organisaties waren die nauwelijks of helemaal niet met AI bezig waren, zien we nu dat AI bij iedere klant op de agenda staat. De fase waarin organisaties zich bevinden verschilt wel: sommige klanten experimenteren al actief en passen AI toe, terwijl andere nog werken aan kaders, toegang en geschikte gebruikssituaties.

Die klantcontext bepaalt in hoge mate wat een consultant in de praktijk met AI kan doen. Duidelijke afspraken over gegevens, beschikbare tooling en controle op de uitkomsten maken het mogelijk om verantwoord te experimenteren en toepassingen die waarde toevoegen verder uit te bouwen. Daar zien we ook een rol voor onze consultants: vanuit hun eigen werkpraktijk kunnen zij klanten helpen om deze afspraken en randvoorwaarden concreet te maken en zo ruimte te creëren voor een verantwoorde inzet van AI binnen het testwerk.

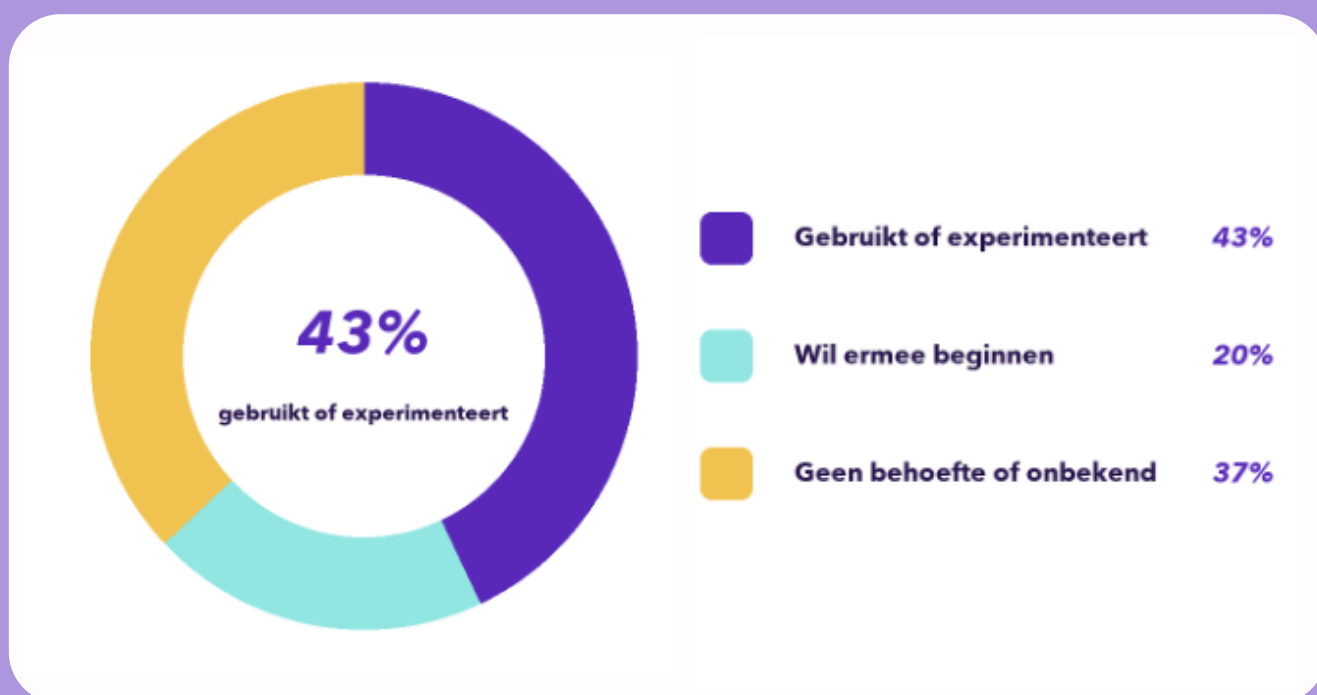
Klanten bewegen van verkennen naar experimenteren en structureel toepassen.

Agents vinden hun weg naar de praktijk.

Steeds meer consultants experimenteren met AI-agents of zetten ze al in bij onderdelen van hun werk. Daarmee groeit de praktische ervaring met agents binnen het testvak. Tegelijkertijd is er ook een groep consultants die ermee aan de slag wil, maar nog zoekt naar een passende eerste toepassing.

Agents kunnen meerdere stappen binnen een workflow ondersteunen, bijvoorbeeld door informatie te verzamelen, tussenresultaten te verwerken en vervolgacties voor te bereiden. De toegevoegde waarde ontstaat vooral wanneer het doel helder is, de grenzen goed zijn ingesteld en de tester de uitkomsten kritisch blijft beoordelen.

De ontwikkeling rond agents sluit daarmee aan op de bredere behoefte die we zien: minder nadruk op alleen leren wat de technologie kan, en meer ruimte om in de praktijk te ontdekken waar deze daadwerkelijk van waarde is.

43 procent van de consultants gebruikt of verkent AI-agents; 20 procent wil ermee beginnen. Van de groep die al met agents aan de slag is, gebruikt ongeveer één op de drie ze regelmatig.

De tester blijft aan het stuur.

Door AI verschuift een deel van het testwerk van zelf produceren naar sturen, beoordelen en bewaken van kwaliteit. De tester formuleert de opdracht, geeft de juiste context mee, controleert aannames en bepaalt of een uitkomst past bij het systeem, het doel van de test en de risico's die onderzocht worden.

Daar horen ook andere vaardigheden bij. Effectief instrueren, samenwerken met AI en denken in workflows worden belangrijker. Tegelijkertijd blijven domeinkennis, kritisch denkvermogen en testexpertise onmisbaar. Juist die vaardigheden zijn nodig om te beoordelen of een uitkomst betrouwbaar, relevant en bruikbaar is in de praktijk.

Vertrouwen met controle.

Consultants gebruiken AI-uitvoer regelmatig in hun werk, maar nemen die niet zonder controle over. Ze valideren resultaten, sturen bij waar nodig en beoordelen zelf of de uitkomst klopt, relevant is en past binnen de opdracht en context.

Dat betekent dat er voldoende vertrouwen is om AI praktisch in te zetten, maar niet om de uitkomsten zonder meer over te nemen. Juist die combinatie van benutten, controleren en bijsturen past bij professioneel AI-gebruik en bij de verantwoordelijkheid van de tester voor kwaliteit en risico.

95% gebruikt AI met controle

37% vertrouwt meestal en controleert altijd

60% gebruikt AI als inspiratie en herschrijft veel

Vrijwel iedereen die AI gebruikt, controleert of herschrijft de uitvoer.

Wat betekent dit voor het testvak?

AI maakt het mogelijk om sneller tot eerste versies te komen, meer opties te verkennen en terugkerende stappen te ondersteunen. Daardoor kan de tester meer aandacht besteden aan de kwaliteit van vragen, de betekenis van bevindingen en de risico's die voor een organisatie werkelijk relevant zijn.

Om die mogelijkheden goed te benutten, zijn heldere klantkaders, veilige toegang tot hulpmiddelen en ruimte om in de praktijk te experimenteren belangrijk. Juist die voorwaarden helpen testers om AI gericht toe te passen, terwijl professionele beoordeling en kwaliteitsbewaking bij de tester blijven.

Voor Bartosz ligt de volgende stap daarom in verder leren door te doen. We blijven de ontwikkeling ieder halfjaar volgen, delen ervaringen en onderzoeken welke toepassingen in de praktijk daadwerkelijk waarde toevoegen aan het dagelijkse testwerk.

AI wordt niet alleen méér gebruikt. Het wordt breder, bewuster en professioneler onderdeel van het testvak.

Tester.
Verderkijker.
Groeiplatform.

Bartosz ICT
Citadel 8
3905 NK Veenendaal
Oude Middenweg 17
2491 AC Den Haag

info@bartosz.nl
088 - 227 86 79
www.bartosz.nl

The information contained in this document is proprietary.
©2026 Bartosz ICT. All rights reserved.